

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

СІМЕЙНЕ ПРАВО

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма

магістр
01 освіта / педагогіка
014 середня освіта (історія)
Середня освіта (Історія)

Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

3
1 рік, 1 семестр
Вибірковий компонент
згідно з розкладом
українська
вівторок 13.00-14.00 (210 кабінет, з можливістю
дистанційної роботи на платформах ZOOM та
Google-class).

Викладач

К.ю.н., ст. викладач
Грищенко Олександра Петрівна
E-mail: pravo3000@bigmir.net
м.т.0934931981

Контакти

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Сімейне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти історичних спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки магістра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

У процесі викладання матеріалу значну увагу приділено удосконаленню та аналізу положень Конституції України, нормативних актів Верховної Ради України, актів Президента України та Уряду України, актів центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, референдумів, інших державних структур та теоретичних положеннях.

Предмет дисципліни «Сімейне право» ґрунтується на найновіших досягненнях вітчизняної науки теорії права, сімейного права ті суміжних правових наук, міжнародного публічного права та зарубіжному досвіді правового регулювання цивільних і сімейних відносин.

Програма навчальної дисципліни складається з 3х кредитних модулів у 1-му семестрі:

Зміст першого модулю включає:

- Тема 1. Поняття, предмет і система сімейного права.
- Тема 2. Поняття, умови та порядок укладення шлюбу.
- Тема 3. Припинення шлюбу.

Зміст другого модулю включає:

Тема 4. Особисті немайнові права та обов'язки матері і батька, дитини.

Тема 5. Майнові права та обов'язки матері і батька, дитини.

Тема 6. Опіка та піклування над дітьми. Діти, над якими встановлюється опіка, піклування.

Тема 7. Патронат. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу.

Зміст третього модулю включає:

Тема 8. Особисті немайнові та майнові права подружжя.

Тема 9. Шлюбний договір.

Тема 10. Аліментні зобов'язання подружжя.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сімейне право» є підготовка майбутніх фахівців у галузі сімейного права що покликане дати студентам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, які регулюють норми сімейного права, сформулювати навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами з сімейного права, за для самостійного вирішення завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з особистими майновими та не майновими правами та оволодіння знаннями і уміннями з питань формування правовідносин між подружжям, дітьми та родичами тощо.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПШ	Компетентності
ЗК 1	Здатність цінувати українську культуру і мультикультурність у суспільстві, діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
ЗК 2	Здатність до оригінального та критичного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4	Здатність до неперервного навчання, опанування нових знань та способів мислення з високим ступенем автономії.
ФК1.	Здатність розуміти наукові здобутки у сфері освіти, педагогіки та історії, враховувати їх у професійній діяльності та запроваджувати в освітній процес закладів загальної середньої освіти.
ФК6.	Здатність забезпечувати учням здобуття освіти державною мовою, формувати їх мовно-комунікативні уміння.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ**(1й семестр)**

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1.					
1	Тема 1. Поняття, предмет і система сімейного права.	10	2	2	6
2	Тема 2. Поняття, умови та порядок укладення шлюбу.	10	2	2	6
3	Тема 3. Припинення шлюбу.	6	-	-	6

Всього за модуль 1		26	4	4	18
Модуль 2.					
4	Тема 4. Особисті немайнові права та обов'язки матері і батька, дитини.	10	2	2	6
5	Тема 5. Майнові права та обов'язки матері і батька, дитини.	10	2	2	6
6	Тема 6. Опіка та піклування над дітьми. Діти, над якими встановлюється опіка, піклування.	10	2	2	6
7	Тема 7. Патронат. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу.	10	2	2	6
Всього за модуль 2		40	8	8	24
Модуль 3.					
8	Тема 8. Особисті немайнові та майнові права подружжя.	10	2	2	6
9	Тема 9. Шлюбний договір.	6	-	-	6
10	Тема 10. Аліментні зобов'язання подружжя.	8	-	2	6
Всього за модуль 3		24	2	4	18
Разом за курс		90	14	16	60

Тематика практичних занять (1й семестр).

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття, предмет і система сімейного права (2 год.).

План

1. Поняття сімейного права, його предмет.
2. Методи сімейного права. Система сімейного права.
3. Місце сімейного права в правовій системі України.
4. Етапи розвитку сімейного права.

Тема 2. Поняття, умови та порядок укладення шлюбу (2 год.).

План

1. Поняття шлюбу. Шлюбний вік. Право на шлюб. Добровільність шлюбу. Одношлюбність. Особи, які не можуть перебувати у шлюбі.
2. Значення державної реєстрації шлюбу. Заява про реєстрацію шлюбу. Час реєстрації шлюбу. Місце реєстрації шлюбу.
3. Правові наслідки недійсності шлюбу.

Зміст другого модулю включає:

Тема 3. Особисті немайнові права та обов'язки матері і батька, дитини (2 год.).

План

1. Особливості та зміст особистих немайнових прав та обов'язків батьків і дітей.

2. Підстави і наслідки позбавлення батьків батьківських прав.
3. Відібрання дитини від батьків без позбавлення батьків батьківських прав.

Тема 4. Майнові права та обов'язки матері і батька, дитини (2 год.).

План

1. Поняття майнових правовідносин між батьками та дітьми. Управління майном дитини.
2. Правовідносини батьків і дітей щодо утримання.
3. Обов'язок батьків утримувати повнолітніх дочку, сина та його виконання.
4. Обов'язок повнолітніх дочки, сина утримувати батьків та його виконання.

Тема 5. Опіка та піклування над дітьми. Діти, над якими встановлюється опіка, піклування (2 год.).

План

1. Діти, над якими встановлюється опіка, піклування. Особа, яка може бути опікуном, піклувальником дитини.
2. Опіка та піклування над дитиною, яка проживає у закладі охорони здоров'я, навчальному або іншому дитячому закладі.
3. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування.
4. Права та обов'язки опікуна, піклувальника щодо дитини. Припинення опіки, піклування над дитиною.

Тема 6. Патронат. Приймна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу (2 год.).

План

1. Дитячий будинок сімейного типу. Договір про патронат.
2. Згода дитини на проживання у сім'ї патронатного вихователя. Плата за виховання дитини.
3. Обов'язки патронатного вихователя. Припинення договору про патронат.
4. Приймна сім'я. Приймні батьки. Приймні діти. Створення приймної сім'ї.
5. Дитячий будинок сімейного типу. Батьки-вихователі дитячого будинку сімейного типу.
6. Вихованці дитячого будинку сімейного типу. Створення дитячого будинку сімейного типу.

Зміст третього модулю включає:

Тема 7. Особисті немайнові та майнові права подружжя (2 год.).

План

1. Право на материнство. Право на батьківство. Право особистої приватної власності дружини та чоловіка. Майно, що є особистою приватною власністю дружини, чоловіка.
2. Підстави набуття спільної сумісної власності подружжя. Об'єкти права спільної сумісної власності. Право подружжя на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Здійснення права спільної сумісної власності після розірвання шлюбу.
3. Способи та порядок поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Застосування позовної давності до вимог про поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.
4. Накладення стягнення на майно, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Припинення права одного з подружжя на утримання. Позбавлення дружини на утримання під час вагітності та у разі проживання з нею дитини.

Тема 8. Аліментні зобов'язання подружжя (2 год.).

План

1. Право одного з подружжя на утримання. Право на утримання після розірвання шлюбу. Способи надання утримання одному з подружжя. Договір подружжя про надання утримання.
2. Час, протягом якого сплачуються аліменти одному з подружжя. Визначення розміру аліментів одному з подружжя за рішенням суду.
3. Припинення права одного з подружжя на утримання. Позбавлення права на утримання або обмеження його строком.

Методичне забезпечення:

1. Сімейне право. Робоча програма для студентів спеціальності - 014 Середня освіта «Історія», рівень вищої освіти - другий (магістерський).
2. Сімейне право. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності – 014 Середня освіта «Історія», рівень вищої освіти - другий (магістерський).
3. Сімейне право. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів - спеціальності – 014 Середня освіта «Історія», рівень вищої освіти - другий (магістерський).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40. Ст. 492.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 21-22. Ст. 205.
5. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01 липня 2010 р. *Відомості Верховної Ради*. 2010. № 38. Ст. 509.
6. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21 листопада 1992 р. *Відомості Верховної Ради*. 1993. № 5. Ст. 21.
7. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. *Відомості Верховної Ради*. 2001. № 30. Ст. 42.
8. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 10. Ст. 70.
9. Про затвердження Порядку стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладено договір про подання правової допомоги: Постанова Кабінету міністрів України від 19 серпня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2002-%D0%BF#Text>
10. Сімейне право України: Навч. посібник / Апопій І. В. Київ: ЦУЛ, 2010. 360 с.
11. Сімейне право України: Підручник / За ред. Є. О. Харитонова, Н. Ю. Голубевої. Київ: Істина, 2015. 320 с.
12. Сімейне право України: Підручник / За ред. Є. О. Харитонова, Н. Ю. Голубевої. Київ: Істина, 2016. 320 с.

Допоміжна

1. Земельний кодекс України № 2768-III від 25.10.2001 р., зі змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3–4. Ст. 27.
2. Кодекс законів про працю № 322-VIII від 10.12.1971 р., зі змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. № 50 (Додаток).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X від 07.12.1984 р., зі змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
4. Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001 р., зі змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 25. Ст. 131.

5. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю. Л. Бошицький, Р. Б. Шишка, О.Р. Шишка, І. Р. Шишка ; за ред. Ю. Л. Бошицького, Р. Б. Шишки. Київ : Ліра-К, 2015. 761 с.

6. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн./ За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. Київ: Юрінком Інтер, 2015. Кн. 1. 736 с.

7. Цивільне право. Практикум: Навчальний посібник / Відп. ред. Р.А. Майданик, Н.С. Кузнецова, О.В. Дзера. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. 624 с.

Інформаційні ресурси

1. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435>
2. Коментар до цивільного кодексу України. URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk>
3. Сімейний кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947>
4. Коментар до сімейного кодексу. URL: http://urist-ua.net/кодекси/сімейний_кодекс_україни/

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

**Розподіл балів
За 1й семестр**

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	8	3	до 24
Індивідуальне завдання (презентації)	16	1	до 16
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект	2	10	до 20
Підсумкова контрольна робота	1	15	до 15
Іспит			до 25
Разом:			до 100